

Hifzissihha'nın duayeni: Dr. Refik Saydam

Doç.Dr. Mustafa ERTEK

Mustafa Hacıömeroğlu

Ü

lkemizin yetiştirdiği büyük devlet adamlarından Dr. İbrahim Refik Saydam, 8 Eylül 1881 günü İstanbul Fâtih'te, Hacı Hasan Mahallesi, Çırçır Caddesi 11

numaralı evde doğdu. Babası; Çankırı'nın Çerkeş kazası, Karacaviran nahiyesinin Dolap köyünden Uzunömeroğlu Abdurrahman Ağanın oğlu Ha-

cı Ahmet Efendi'dir. Hacı Ahmet Efendi, İstanbul'da Balkapanı'nda yağ ticareti yapardı. Annesi; Hayriye Tüccarlarından Divrik'li Osman Efendi ile yine Hayriye Tüccarlarından Kemahlı Hacı İbrahim Efendi'nin neslinden Fatma Nefise Hanım'dır.

Mahalle mektebini bitiren Refik Saydam, 1892 yılında Fatih Askerî Rüştiyesi'ne girdi. Buradan, 1896'da Çengelköy Askerî Tıbbiye İdadisi'ne (lise)

geçti. Akabinde, girmiş olduğu Askerî Tıbbiye'den 22 Ekim 1905'de, 1225 numaralı diploma ile ve Hekim Yüzbaşı rütbesiyle mezun oldu. Mezuniyet sonrası klinik çalışmasını tamamlamak üzere Gülhane Hastanesi'ne verildi. 29 Temmuz 1907'de 3. Ordu emrine atanmasına rağmen bir yıl daha Gülhane'de kalarak Histoloji ve Embriyoloji şubesinde çalıştı. Daha sonra Harbiye Nazırı Mahmut Şevket Paşa'nın emri üzerine, 11 hekim, 3

Cumhurbaşkanı İnönü'nün Başbakan Dr. Refik Saydam tarafından karşılanması.

Almanya'ya eğitime giden kafilemiz.

eczacı ve kimyager ile 3 veteriner subaydan oluşan bir grupla 4 Ağustos 1910'da Almanya'ya gönderildi. Almanya'da, önce Berlin Askerî Tıp Akademisi'nde kurs gördükten sonra Brandenburg 6. Zırhlı Süvari Alayı'nda staj yaptı. Alman Ordusunun manevralarına, Alman Sahra Sıhhiye Subayı gibi katıldı ve tekrar Berlin'e dönerek ünlü Scharite Kliniği'nde yüksek geliştirme eğitimi gördü.

Balkan Harbinin başlaması üzerine, 26 Eylül 1912'de Berlin'den İstanbul'a döndü. Antalya Redif Fırkası 2. Seyyar Hastanesi'nde görev alarak 18. Kolordu ile cepheye hareket etti. Çatalca hattına çekilen askerî birlikler arasında görülen başta kolera olmak üzere, diğer bulaşıcı ve salgın hastalıkların mücadelesine fiilen katıldı ve Hadımköy istasyon dağıtım hekimliğinde bulundu. 6 Ocak 1914'de de Harbiye Nezareti Sağlık Dairesi Başkanlığına vekâleten atandı.

1. Dünya Savaşı sırasında, seferberliğin ilânı üzerine, Süleyman Numan Paşa'nın yanında, Sıhhiye Umum Müfettişliği Yardımcılığına tayin edilerek mütareke sonuna kadar bu görevde kaldı. 1915 yılında binbaşılığa terfi etti. 1. Dünya Savaşı'nın son bulması üzerine, 28 Nisan 1919'da İzmit Askerî Kumaş Fabrikası Hekimliğine ve oradan 5 Mayıs 1919'da geçici olarak 9. Ordu Kıta Sıhhiye Müfettişliği

Yardımcılığına atandı. 16 Mayıs 1919 akşamı İstanbul'dan Samsun'a hareket eden Bandırma vapurunda, 9. Ordu Müfettişi Mustafa Kemal Paşa'nın heyeti içinde, 9. Ordu Sağlık Başkanı olarak Albay Dr. İbrahim Tali (Öngören)'in yardımcısı olarak yer aldı.

19 Mayıs 1919 Salı günü sabah 6'da Samsun'a ayak basan Mustafa Kemal Paşa ile ülkenin kurtuluşu için girişilecek mücadeleye ilk adım atanlar arasında Dr. Refik Saydam da bulunuyordu. Erzurum ve Sivas Kongrelerine katıldı. Bu arada, Samsun'da böbrek sancıları başlayan, ateşlenen ve sıtmaya da yakalanan Mustafa Kemal Paşa'nın tedavisine yardımcı oldu. 27 Aralık 1919'da da Mustafa Kemal Paşa ile birlikte Ankara'ya geldi. Ülkenin o buhranlı günlerinde yine Mustafa Kemal Paşa'nın yanında idi.

23 Nisan 1920'de kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde, Doğu Beyazıt Mebusu olarak siyasi hayata başlayan Dr. Refik Saydam, 11 Mayıs 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetinin Millî Savunma Bakanlığı'na Sağlık Dairesi Başkanı olarak atandı. 30 Ekim 1923'te Cumhuriyetin ilânından sonra, kurulan ilk Cumhuriyet Hükümetinin ilk Sıhhiye ve İctimâî Muavenet Vekili (S. ve S. Y. Bakanı) oldu. 28 Şubat 1926'da, İstanbul Millet Vekili ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı iken isteği üzerine askeri gö-

revinden emekli oldu. TBMM Hükümeti ve Cumhuriyet Hükümeti zamanında çeşitli tarihlerde, beş defa Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na getirildi.

Son olarak, 4 Mart 1925'de İsmet Paşa Hükümeti'nde Sağlık Bakanlığı'na getirilen Dr. Refik Saydam, 26 Ekim 1937'ye kadar, aralıksız olarak 12 yıl 7 ay süren bu Bakanlığı sırasında, bugünkü Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı teşkilâtını kurdu. Yıllar öncesinden desteklediği, Kızılay Cemiyeti'nin 8 Ağustos 1925'de genel başkanlığına getirilen Dr. Refik Saydam, ömrünün uzun yıllarını verdiği, yoğun devlet hizmetleri yanında, 14

yıl aralıksız olarak bu büyük hayır ve yardım kurumumuzda da önemli hizmetler verdi. 21 Haziran 1934'de Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi üzerine, Atatürk tarafından kendisine, yaşantısına ve karakterine uygun olarak Saydam soyadı verildi. 1925 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesince, ölümünden 32 yıl sonra 1974 yılında da Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesince kendisine fahri profesörlük unvanları verildi. 1937 yılı Ekim ayı sonlarında, hükümet değişikliği sebebiyle kabinede görev almadı. Rahatsızdı. Tedavi amacıyla Viyana'ya gitti.

10 Kasım 1938'de Atatürk'ün ölümü üzerine yeniden kurulan Celâl Bayar kabinesinde İçişleri Bakanı olan Dr. Refik Saydam, 25 Ocak 1939'da Celâl Bayar'ın Başbakanlıktan istifa etmesine üzerine Cumhurbaşkanı İsmet İnönü tarafından Başbakan olarak atandı. Başbakanlığı, II. Dünya Savaşı sancılarının ve ekonomik buhranların ülkeleri sardığı, savaşın hudutlarımıza kadar geldiği yıllara rastladı. Üç yılı aşan Başbakanlığı döneminde de aynı feragat, sabır ve titizlikle çalıştı. Dr. Refik Saydam, hiç evlenmedi. Kardeşlerine karşı büyük sevgi ve bağlılığı vardı. 1940 yılında büyük kardeşi eski İçel Millet Vekili Hakkı Saydam'ın ve arkasından da kız kardeşinin ölümüne çok üzülmüştü. 1942 yılı Haziran ayı sonunda hafif bir anjin dö puatrin nöbeti geçirdi.

met İnönü tarafından Başbakan olarak atandı. Başbakanlığı, II. Dünya Savaşı sancılarının ve ekonomik buhranların ülkeleri sardığı, savaşın hudutlarımıza kadar geldiği yıllara rastladı. Üç yılı aşan Başbakanlığı döneminde de aynı feragat, sabır ve titizlikle çalıştı. Dr. Refik Saydam, hiç evlenmedi. Kardeşlerine karşı büyük sevgi ve bağlılığı vardı. 1940 yılında büyük kardeşi eski İçel Millet Vekili Hakkı Saydam'ın ve arkasından da kız kardeşinin ölümüne çok üzülmüştü. 1942 yılı Haziran ayı sonunda hafif bir anjin dö puatrin nöbeti geçirdi.

Son günleri

3 Temmuz 1942 günü trenle Ankara'dan İstanbul'a hareket etti. 7 Temmuz 1942 Çarşamba günü, öğleden önce vilâyete gelerek ithalât ve ihracat firma sahipleriyle görüştü. O gün, akşam yemeğini ilgili Bakanlık görevlilerinin ve Vali Dr. Lütfi Kırdar'ın da bulunduğu Taksim Gazinosu'nda yedi. Gece saat 21.20 sıralarında kaldığı Pera Palas Oteline gitmek üzere ayrılırken uğurlayanların ellerini sıktı. Neşeliydi. Bunda, meseleleri çözeceğine olan inancının da payı vardı. Yanındakilere: - "İşte geldik gidiyoruz, şen olsun Halep şehri!" esprisini de yaptı.

Saat 23.30'da otele gelerek istirahata çekilen Başbakan Refik Saydam, yaklaşık 15 dakika sonra saat 23.45'de kalp bölgesinde hissettiği şiddetli bir ağrı üzerine zili çalarak Özel Kalem Müdürü Hakkı Şükrü Bey'i sordurdu. Hakkı Şükrü Bey bir fevkalâdelik olduğunu sezip derhal pijamasıyla Başbakan'ın odasına gir-

diğinde Dr. Refik Saydam, sakin ve her zamanki nezaketi içinde "Bana bir fenalık geldi, bir anjin nöbeti beni sıkıştırıyor. Bir doktor bulsak fena olmaz, fakat ortalığı telaşa vermeyin!" dedi.

Ölüm raporunda da belirtildiği gibi Başbakan Dr. Refik Saydam, müdahale edilemeden 8 Temmuz 1942 gününün ilk saati içinde 00.40'da tekrar gelen bir kriz sonucu vefat etti.

Vefat haberinin duyulması üzerine, İstanbul Leyli (yatılı) Tıp Talebe Yurdu öğrencileri, aldıkları aylık birer liralık harçlıklarından topladıkları 160 lira ile Süleymaniye Camii'nde ruhuna mevlid-i şerif okutarak Dr. Refik Saydam'ı ilk kez anma kadirşinaslığını gösterdiler.

Başbakan Dr. R. Saydam'ın ölümü sebebiyle 8 Temmuz 1942 günü bütün Türkiye mateme girdi. Bayraklar yarıya indirildi. 9 Temmuz günü, naaşının bulunduğu Beyoğlu İlyaydım Hastanesi'nde yapılan dinî merasimden sonra bayrağa sarılı tabutu, top arabasında, Taksim-İstiklâl Caddesi yoluyla Karaköy'den vapurla Haydarpaşa'ya getirildi. Özel bir trenle, saat 13.05'de Ankara'ya hareket etti. Cenazesi yol boyunca, gece ve gündüz, geçtiği bütün şehir ve kasabalarda hazin törenlerle karşılandı ve uğurlandı.

Cenazeyi taşıyan özel tren 10 Temmuz 1942 Cuma günü saat 09.00'da Ankara garına girdi. Hacı Bayram Camii'nde kılınan cenaze namazından sonra cenaze alayı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı önüne geldi.

Burada yapılan törenden sonra, Cebeci Asrı Mezarlığı'nda ebedi istirahatgâhına tevdi edildi.

Hizmetleri

Dr. Refik Saydam sağlık hizmetlerini köklü ve planlı bir şekilde ele aldı. Kendi el yazısı ile Bakanlık çalışma programının ana hatlarını şöyle tespit etti.

1. Devletin sağlık teşkilatını kurmak,
2. Fazla sayıda hekim yetiştirmek,
3. Numune hastaneleri açmak,
4. Ebe ve Sağlık Memuru yetiştirmek,
5. Doğum ve Çocuk bakımevleri kurmak,
6. Verem sanatoryumu açmak,
7. Sıtma, frengi, trahom ve diğer sosyal hastalıklarla mücadele etmek,
8. Sağlık ve Sosyal Yardım Teşkilatını köylere kadar götürmek,
9. Sağlık ve sosyal kanunları çıkarmak,
10. Merkez Hıfzıssıhha Müessesesini ve Hıfzıssıhha Okulunu kurmak.

Dr. Refik Saydam, teşkilatlanmada en önemli meselenin personel yetiştirilmesi, dengeli dağılımı ve bütçe imkânlarının artırılması olduğunu biliyordu. 1912 yılından başlayan ve üst üste gelen felâketlerden sonra, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla insanlarımız mutlu sona ulaşmıştı. Onun 1925 yılında Bakanlık görevine

başladığı zaman ülke nüfusunun yüzde 80'i gibi büyük bir oranı; trahom, sıtma ve verem hastalıkları tarafından esir alınmıştı. Mücadeleyi yapacak hekim bulmakta sıkıntı çekilmekteydi. Refik Saydam, trahomla mücadeleye katılacak hekimlere 750 lira maaş verecektir.

Hıfzıssıhha Enstitüsü'nün kuruluşu

Koruyucu sağlık hizmetlerini hedef alarak, alt yapı kurma çalışmalarının başında Merkez Hıfzıssıhha Müessesesi gelmektedir. Bunun için Nisan 1927 de inşaatlara başlanılır. Bu başlayış o kadar önemlidir ki, devletimizi idare eden Başbakanlığın ihtiyacı karşılayacak bir binası yoktur. Devletimizi kuran ordumuzun da henüz Genel Kurmay Başkanlığı binası yoktur. İşte bu şartlar altında, o günlerin Ankara'sının en büyük binaları olan hizmet binalarının inşaatlarına başlanıldı.

Dr. Refik Saydam, TBMM'ne sunduğu ve daha sonra 1267 sayılı kanunla, Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekâletine (S.S.Y.B.) bağlı Merkez Hıfzıssıhha Müessesesi'nin kuruluşunu, 27 Mayıs 1928 tarihinde gerçekleştirmiştir. Hiç şüphe yok ki Refik Saydam'ın en büyük eseri bu teşkilattir.

Hekim meselesi

Hekime acil ihtiyaç vardır. Hekimlerin yetiştiği bir tane Tıp Fakültesi vardı. O da İstanbul Tıp Fakültesi idi. Bunun için en uygun yer Ankara idi. Tıp fakültesine geçiş için Hıfzıssıhha Mek-

tebi bir geçiş dönemi olacaktı. Uzun süren bir çalışmanın sonunda (1924-1945) Tıp Fakültesi açıldı. Temel Tıp Bilimleri, Hıfzıssıhha Mektebi'nde verildi. Tıp Fakültesi 1953 yılında Cebeci kampusuna taşınıncaya kadar Dekanlık Ord. Prof. Dr. Abdülkadir Noyan Paşa'nın idaresi altında, yine Hıfzıssıhha Mektebinde faaliyet gösterdi.

Ülke insanların sağlığının korunmasını yürütmek, bu sahada hekimleri istihdam etmek üzere 1923 yılında mecburî hizmet kanununu çıkarırken bir yandan da 1924 yılında tıp öğrenimini özendirmek ve maddî imkânları yetersiz yurt çocuklarına okuma fırsatı vermek için Yatılı Tıp Öğrenci Yurdu'nu açtırdı. 1942 yılında, bu yurdun öğrenci kapasitesi bini buldu.

Bugün bile güncelliğini ve önemini koruyan mevzuat çalışmaları ele alındı ve gerçekleştirildi. Dr. Refik Saydam'ın Bakanlığı sırasında 51 kanun ve 18 tüzük çıkarıldı. Bunların en önemlileri;

- Umumi Hıfzıssıhha Kanunu,
- SSYB Teşkilât ve Memurin Kanunu,
- Tıp ve Tıp Meslekleri İcra Kanunu,
- Frengi ve Sıtma Mücadele Kanunları,
- Özel Hastaneler Kanunu,
- Türk Kodeksi Kanunu,
- Eczacılar ve Eczaneler Kanunu,
- Türkiye Cumhuriyeti Merkez Hıfzıssıhha Enstitüsü Kanunu,
- Mecburi Hizmet Kanunu,
- Belediye Kanunu,
- Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun,
- Çeltik Ekimi Kanunu,
- Radyoloji Radyum ve Elektrikle Tedavi,
- Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanun'dur.

Görüldüğü gibi sağlıkla ilgili mevzuatlarımızın nerede ise tamamına yakını Saydam'ın eseridir. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının bugünkü yapısını ve hizmet uygulamasının büyük bir bölümü, Dr. Refik Saydam'ın ele almış ve yürütmüş olduğu hizmetlerden oluşmaktadır.

Kaynaklar:

- 1-Şehbal Dergisi-1910
- 2-İnönü Arşivi
- 3-Farmakolog (özel sayı) cilt 12, 1942
- 4-Türk Hıfzıssıhha ve Tecrübi Biyoloji Mecmuası, Cilt: 3, No:1, 1943

Dönemin Ankara'sından bir görünüm

İçinden tıp geçen filmler: Awakenings

Tıp, insan sağlığının sürdürülmesi ya da bozulan sağlığın yeniden düzeltilmesi için uğraşan, hastalıklara tanı koyma, hastalıkları tedavi etme, hastalık ve yaralanmalardan korumaya yönelik çalışmalarda bulunan; birçok alt bilim dalından oluşan bilimsel disiplinlerin şemsiye adı. Tıp vücut sistemlerinin ve bunların hastalıklarının ve tedavilerinin bilimi olarak hem bir bilgi alanı, hem de bu bilginin uygulandığı meslek. Tıp, insan hayatının sona ermesi ya da sürmesi kadar hassas, doğum ile ölüm kadar keskin bir daireye odaklanan, insanlık tarihi ile yaşıt bir bilim dalı.

Geçmiş bir asırdan biraz fazla olmasına karşın gerek kitlelere ulaşma, gerekse de etkileycilik anlamında öteki sanat dallarının bir adım önünde olan sinema, insanlığın bu önemli konusuna kayıtsız kalmamıştır. Amerikan sineması Hollywood başta olmak üzere dünya sinemasında sağlık, tıp, doktor ve hasta konulu pek çok filme imza atıldı.

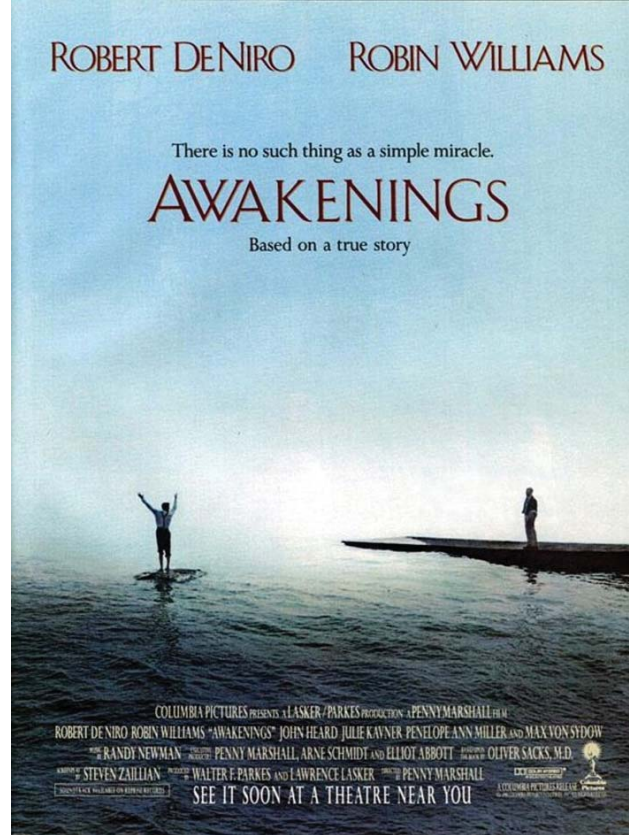
Türkçe adları ile Yağmur Adam, 21 Gram, Guguk Kuşu, Fil Adam gibi örnekler, bu temaların işlendiği ilk akla gelen filmlerden. SD dergisinin ilk sayısında ilk adımı atılan bir çalışmaya yeniden start vererek bu sayıdan iti-

baren her yeni sayıda içinden tıp ve sağlık geçen bir filmi sizlere hatırlatacağız.

7. sayının filmi dilimize Uyanış adı ile çevrilen 1990 Amerikan yapımı Awakenings. Başrollerinde yalnızca Hollywood'un değil, dünya sinemasının en büyük oyuncularından biri olarak gösterilen Robert De Niro ile bir başka usta aktör Robin Williams'in rol aldıkları 121 dakika uzunluğundaki filmin öyküsü, bir tür akıl hastanesinde geçiyor.

Filmin konusu şöyle: Dr. Malcolm Sayer (Robin Williams), kendisini akıl hastalarını tedavi etmeye adanmıştır. Bu hastaların yıllardır bu durumda olmaları ve hiçbir iyileşme göstermedikleri gerçeği, doktoru çok rahatsız eder. Kimyasal bir ilacın işe yarayabileceğini öğrenen Dr. Sayer, bu ilacı hastalar üzerinde uygulamaya başlıyor. Önce Leonard Lowe (Robert De Niro) adlı bir hasta üzerinde kullanılan bu ilaç, hastayı yaşadığı komadan çıkarıyor. Yavaş yavaş bütün hastaların uyanmasıyla birlikte, karşılaşılan bu yeni dünyaya ayak uydurma gibi ciddi bir sorun baş gösteriyor...

Oliver Sacks'ın kitabından sinemaya uyarlanan filmin senaristi Steven Zaillian. En

son geçtiğimiz aylarda Türkiye sinemalarında da oynayan Amerikan Gangsteri'nin senaryosuna imza atan Zaillian'ın filmografisinde Çevirmen (2005), New York Çeteleri (2002), Hannibal (2001), Kara Şahin Düştü (2001), Görevimiz Tehlike (1996) ve Schindler'in Listesi (1993) gibi büyük yapıtlar bulunuyor.

Yönetmenliğini pek de parlak bir sinema kariyeri olmayan Penny Marshall'ın yaptığı filmde asıl üzerinde durulması gereken kişi Robert De Niro. 1943 - New York doğumlu olan De Niro, pek çok sinema otoritesince Al Pacino ile birlikte yaşayan en büyük iki oyuncudan biri olarak gösteriliyor. De Niro'nun 1960'lı yıllarda başlayan si-

nema kariyeri; Baba 2 filmindeki Vito Corleone rolü ile ivme kazandı. Taksi Şoförü'ndeki Travis Bickle rolü ile sinema çevrelerini heyecanlandıran De Niro'nun 40 yılı aşkın süredir devam eden dev sinema kariyeri; Avcı (1978), Kızgın Boğa (1980), Bir Zamanlar Amerika'da (1984), Dokunulmazlar (1987), Sıkı Dostlar (1990), Korku Burnu (1991), Casino (1995), Onurlu Bir Adam (2000), Komplo (2001) gibi önemli yapıtlara sahne oldu.

Çok fazla filmde oylaması ve önüne gelen görece 'kötü' projeleri de geri çevirmemesi nedeniyle takipçileri tarafından zaman zaman eleştirilen De Niro, 1985 yapımı Awakenings - Uyanış'ta dokunaklı Leonard Lowe rolü ile izleyicisinin belleğinde derin izler bırakmıştır.

Filmin öteki rollerinde Dr. Malcolm Sayer karakteri ile Robin Williams, Eleanor Costello rolü ile Julie Kavner, Mrs. Lowe karakteri ile Ruth Nelson ve Dr. Kaufman rolü ile John Heard yer aldı.

Randy Newman'ın müziklerini yaptığı, görüntü yönetmenliğini Miroslav Ondříček'in üstlendiği film, finalinde verdiği anlamlı mesajı ile göz dolduruyor.

De Niro'ya belki de Kızgın

Boğa'dan sonra en iyi performansını ortaya koyma şansı veren, Robin Williams'ın her zamanki üstün performansı ile akılda kalan Awakenings, insanın içini sızlatan filmlerin başında geliyor.

Akıl, beden ve ruh sağlığını, daha genelde ise yaşadığımız her şeyi bir kez daha sorgulamaya çağıran filmin gerçek hayattan uyarılama olduğunu da not düşelim.

İzleyicisini derin bir iç hesaplaşmanın içine sürükleyen Awakenings, 'hasta' ve 'hastane' temalı filmlerin en iyilerinden biri olarak gösteriliyor.

Özellikle bir doktorun gözünden, hasta-doktor dünyasını, dünyaya bakış açılarını anlatan film, dram türünün ağır ilerleyen örneklerinden biri olmasına karşın sıkılmıyor. Özellikle de birbirlerine nazire yaparcasına dökülen iki usta aktörün karşılıklı performansı izleyicisini etkisi altına alıyor.

Sinema kariyerinde bir kez de, 1998 yapımı 'Patch Adams' filminde hocaları tarafından 'aşırıya kaçacak denli mutlu' bir doktor olan Hunter Adams karakterine hayat veren Robin Williams, Hollywood'un uzun dilli, ha-

şarı ve komik çocuğu olarak bilinen bir aktör.

Williams bu filmde, içine kapalı nörolog karakterine hayat verdi. Nörolog Malcolm Sayer o kadar kusursuz bir doktor ki, hastalara karşı yaklaşımı benzersiz.

Robert De Niro'nun hayat verdiği Leonard karakteri ise ayrıca zoom yapılması gereken bir alan. Dr. Malcolm Sayer'in himayesine girdikten sonra uyanışı, yaşadıkları, âşık oluş süreci, annesi ile ilişkisi; yine doktorunun yardımını altında yapabildikleri, yapmak istedikleri, diğer insanlarla olan ilişkileri ve onlarla daha çok iletişim içerisinde bulunmak istemesi... Bunların tamamı ve de filmde geçen bir sürü özelliği, De Niro'nun günümüzde, neden kulvarında bir numara olduğunu göstermeye yetiyor da artıyor.

Emektar bir hırsızdan mafya babasına, saksafoncudan kırık bir Vietnam gazisine, ge-yik avcısından çete liderine, canı bir psikopattan bir ajana ve gelin babasından rahip karakterine kadar her arena-da kendisini göstermiş olan oyuncunun bu filmdeki rolüne ayrıca not düşmek gerekiyor. Zira 'Awakenings' De Niro'ya belki de 'Gönüllerin Oscar'ını getirmiş tek filmi.

KÜNYE

Orjinal adı: Awakenings
Türkçe adı: Uyanışlar
Yapım: ABD, 1990
Yönetmen: Penny Marshall
Oyuncular: Robert de Niro, Robin Williams, Julie Kavner, John Heard, Richard Libertini, Ruth Nelson, Alice Drummond, Judith Malina, Barton Heyman, Anne Meara, Laura Esterman, George Martin, Penelope Ann Miller
Yapımcı: Walter F. Parkes, Lawrence Lasker
Senaryo: Steven Zaillian
Sanat Yönetmeni: Bill Groom
Müzik: Randy Newman
Kurgu: Battle Davis, Gerald B. Greenberg
Kostüm Tasarımı: Cynthia Flynt
Görüntü Yönetmeni: Miroslav Ondříček
Film Öyküsü: Oliver Sacks
Orjinal Dili: İngilizce
Süre: 121 dakika

Ödüller:

En İyi Film Oscar Ödülü Adaylığı, 1991
En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Oscar Ödülü Adaylığı, 1991
En İyi Uyarılama Senaryo Oscar Ödülü Adaylığı, 1991

Kaynaklar

Wikipedia
Beyazperde

